

Motion till riksdagen 2006/07:U218

av Luciano Astudillo (s)

Kvaliteten i biståndet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om bättre kvalitet i biståndet.

Motivering

I dag finns det en stor enighet om att kvalitetsfrågorna i biståndet är alltmer viktiga. Kvalitet handlar både om hur biståndet används i Sverige och om hur biståndet används i fattiga länder.

Växande biståndsvolymer leder till ett ökat tryck inom industriländerna på att biståndet ska finansiera olika typer av verksamhet som visserligen kan ha koppling till fattigdomsbekämpning och till fattiga länder men som inte tydligt har fattigdomsbekämpning som mål.

I april 2006 publicerade en rad europeiska biståndsorganisationer en rapport om det europeiska biståndets kvalitet och kvantitet. Rapporten visar att närmare en tredjedel av EU:s bistånd (ca 13,5 miljarder) inte innebär några nya resurser mot fattigdom. Biståndet urholkas genom att pengarna går till skuldavskrivningar, att ta emot flyktingar i Europa och att utbilda utländska studenter på europeiska universitet.

Storbritannien, Frankrike, Österrike och Italien finansierar skuldavskrivningar som huvudsakligen grundar sig i exportkrediter med biståndsmedel på sammanlagt 7,6 miljarder euro (ca 70 miljarder kronor). Av Tysklands bistånd 2005 beräknas 43 % vara s.k. *inflated aid*, eller urholkat bistånd, som inte ger några nya resurser till fattiga länder och människor. Av det brittiska biståndet år 2005 beräknades ca 33 % vara *inflated*. Av Österrikes bistånd 2005 beräknades 62 % vara till utgifter som inte tillför fattiga länder och människor nya resurser.

Rapporten visar att Sverige i jämförelse med t.ex. Storbritannien, Tyskland, Italien eller Österrike ligger långt framme genom att avsätta 1 procent

Fel! Okänt namn på

av bruttonationalinkomsten i bistånd, och genom att ha en för 2005 förhållandevis låg siffra för utgifter som inte tillför fattiga länder och fattiga människor nya resurser. Men även svenskt bistånd kan bli bättre utifrån de fattigas perspektiv. Det handlar om både kvalitet och kvantitet. En rapport från Diakonia visar att Sveriges bistånd kan öka i värde för de fattiga med upp till närmare 15 % genom ett begränsat antal åtgärder sett till statistiken de senaste åren.

Biståndet ska inte användas för att gynna svensk industri genom att vara bundet till köp av svenska varor och tjänster. Bistånd kan användas i industriländerna om det finns klara bevis för att det gynnar fattiga människor i fattiga länder. Det kan finnas fördelar att direkt stödja lokal upphandling med syfte att gynna den lokala ekonomin och befolkningen. I dag tillåts att bistånd används direkt för att stödja svensk exportindustri genom att bistånd används för att finansiera EKN, Exportkreditnämnden. Verksamheten har inte fattigdomsbekämpning som mål och verksamhetens delar granskas, utvärderas och kvalitetssäkras inte utifrån fattigdomsmål. Det är helt enkelt inte bistånd, men får finansieras genom biståndsanslaget.

Bistånd ska inte gå till skuldavskrivningar eller exportkreditfodringar. För att klara av FN:s millenniemål behövs både ökat bistånd och skuldavskrivningar. Det är därför viktigt att givarländer och de internationella finansiella institutionerna (Världsbanken, Internationella valutafonden [IMF] och de regionala utvecklingsbankerna) bidrar till att lösa de fattiga ländernas skuld-kris utan att biståndet dräneras i enlighet med överenskommelsen från mötet i Monterrey. Långivarna, inklusive Sveriges regering, måste också ta ansvar för tidigare ansvarslös utlåning, s.k. illegitima skulder, och arbeta fram ett ramverk för en framtida ansvarsfull utlåning. Det behövs en internationell från givarna oberoende mekanism för skuldsanering som också beaktar skuldernas illegitimitet.

Biståndet ska inte subventionera försvarets internationella verksamhet.

Sverige har i EU stött användande av bistånd till militär verksamhet i strid med OECD:s regelverk. Biståndet ska inte bidra till att bygga upp eller subventionera militär verksamhet eller militära strukturer. Sverige bör tydligt motsätta sig sådana förslag i OECD och EU.

Utgångspunkten är att biståndet behövs för fattigdomsbekämpningen. Ytterst handlar det om att ge stöd till de personer som arbetar för demokrati, för mänskliga rättigheter och för tillgång till t.ex. utbildning eller hälsa i fattiga länder. Det finns röster i debatten som hävdar att det inte finns behov av mer svenskt bistånd. Ett argument är att det inte finns kapacitet bland mottagarländerna att ta emot mer bistånd. De akuta behoven i många länder pekar på ihålligheten i argumentet att biståndets kapacitetsgräns är nådd. Enligt FN:s millenniemålsprojekt behöver biståndet uppgå till 195 miljarder USD per år 2015 om millenniemålen ska kunna uppnås (över 15 000 miljarder kronor). I dag beräknas det uppgå till 100 miljarder USD.

Stockholm den 25 oktober 2006

Luciano Astudillo (s)